

HISTORISCH GENOOTSCHAP 'ROTERODAMUM'

OVERZICHT VAN DE WERKZAAMHEDEN IN 1990

Ook voor het Historisch Genootschap Roterodamum stond 1990 voor een belangrijk deel in het kader van het 650-jarig bestaan van de stad. Dit leidde tot een extra feestelijke editie van de 'Kroniek'. Een hoogtepunt in dit jaar was ongetwijfeld de toekenning van de Rotterdam Promotieprijs 1989 aan het genootschap, welke op 14 december in een feestelijke bijeenkomst in de burgerzaal van het stadhuis door Luc Lutz namens de Publicityclub 25 aan onze voorzitter mr. J. Dutilh werd overhandigd.

Belangrijk waren de inspanningen welke ook Roterodamum zich dit jaar getroostte voor het behoud van de wijk Heijplaat, hetwelk uitmondde in een open brief aan het Gemeentebestuur. Uiteindelijk kon door inspanning van velen, de bewoners voorop, de besluitvorming in het Gemeentebestuur ten goede worden gekeerd en kon Heijplaat worden behouden.

De lezingen welke het genootschap dit jaar organiseerde waren zeer afwisselend. Op 29 januari hield drs. A.J. Guiran, archeoloog bij het Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam, een lezing over de eerste resultaten van het archeologisch onderzoek bij de aanleg van de spoortunnel, waarbij bleek dat op verschillende plaatsen nieuwe gegevens konden worden vastgelegd over de prestedelijke bewoning in de Middeleeuwen.

Op 22 februari liet ir. G.G. Nieuwmeijer, docent geschiedenis van de bouwtechniek aan de TU Delft, de leden van het genootschap zien hoe de 19de eeuwse ingenieurs hun bijdrage leverden aan de vernieuwingen in de bouwkunst en dat bijvoorbeeld vóór 1850 in Rotterdam al een aantal ijzeren bruggen werd gebouwd.

In samenwerking met de Vereniging Vrienden van de Grote- of Sint Laurenskerk werd op 17 april in de Laurenskerk een lezing gehouden over de Laurenskerk in het verleden, heden en de toekomst door de heren P. Brussee, voormalig directeur van het Bureau van de Hervormde Gemeente Rotterdam en als zodanig verantwoordelijk voor de exploitatie van de kerk, en mr. J.F.B. van Hasselt, voormalig lid van het College van Gecommitteerden tot de Zaken der Nederlands Hervormde Gemeente, ook wel de kerk-

53. Voorzitter mr. J. Dutilh en acteur Luc Lutz met de oorkonde van de aan het Historisch Genootschap Roterodamum toegekende Rotterdam Promotieprijs 1989; 14 december 1990.

voogdij genoemd. Beide sprekers wisten op zeer persoonlijke wijze de aanwezigen te boeien met de achtergronden van de restauratie van de Laurenskerk na de Tweede Wereldoorlog. Ter afsluiting van de lezing klonk op het transeptorgel muziek van Bach.

De geschiedenis van het onderwijs stond centraal in de lezing op 17 mei door dr. N.L. Dodde, hoogleraar aan de Erasmus Universiteit. De bemoeienis van de landelijke en gemeentelijke overheden met het onderwijs door de eeuwen heen vormde een belangrijke leidraad.

Op 16 oktober voerde dr. R.M. Dekker, docent aan de Erasmus Universiteit, ons mee in een lezing over het befaamde Costerman-oproer en andere volksopstanden in Rotterdam. Daarbij kwam vooral de rol van de later naar Engeland uitgeweken sociaal denker Bernard de Mandeville naar voren, die naar is gebleken in zijn jonge jaren het Costerman-oproer van dichtbij moet hebben meegemaakt.

De heer H.A. van Wijnen, redacteur van NRC Handelsblad, ontving op 13 november de leden van het genootschap met een lezing over de verslaggeving van de Nederlandse pers over nazi-Duitsland, waarbij bleek dat de Nederlandse kranten in die tijd met eigen correspondenten in Duitsland zeer goed geïnformeerd waren over wat er werkelijk in nazi-Duitsland speelde.

Dat een andere locatie een grote aantrekkingskracht op de leden uitoefent, bleek op de avond die op 22 november werd georganiseerd in de Marinierskazerne in het kader van het 325-jarig bestaan van het Korps Mariniers. Een zeer grote opkomst op een boeiende avond, waarbij luitenant-kolonel b.d. van de Mariniers C.B. Nicolas de leden vergastte op een lezing over de historie van het Rotterdamse korps. Hij vertoonde een film waaruit bleek, dat het Rotterdams Tamboer- en Pijperkorps in de jaren 1850 en volgende grote indruk heeft achtergelaten bij het verblijf in Japan, waar ook nu nog de Van der Hoop Mars op traditionele wijze wordt gespeeld. Niemand van de aanwezigen zal licht vergeten de vreugde van begrijpen die bij de Japanse musicoloog in de film opkwam bij het aanhoren van de inzet van de mars 'één twee', hetgeen hem tot dan toe als voorspel tot de mars een raadsel was gebleven. Met deze geslaagde avond werd het lezingen-programma voor 1990 afgesloten.

De jaarlijkse excursie leidde de deelnemers dit jaar op 16 juni naar Antwerpen, waar een door gidsen begeleid bezoek werd ge-

bracht aan het museum Plantin-Moretus met de beroemde oorspronkelijke zetterij en drukkerij van Christoffel Plantijn. Na de lunch, welke werd geserveerd in de keldergewelven van een oude Poorterswoning, werd een bezoek gebracht aan het Nieuwe Diamantmuseum. Vervolgens werd weer koers gezet naar Rotterdam, doch niet alvorens nog het gezelschap te hebben gelaafd in de bosrijke omgeving van Sint Job in het Goor.

Tijdens de jaarvergadering, die op 15 maart werd gehouden, werden de jaarverslagen van de secretaris en de penningmeester goedgekeurd en vond de bestuurswisseling plaats. Ir. B.V. van den Bergh en mevrouw mr. A.H. Bollemeijer traden uit het bestuur en mede in hun plaats werden benoemd drs. ing. W. Boon, mr. M.G. van Ravesteyn en mr. S.J. van Klaveren. Mr. Van Ravesteyn vervult de functie van secretaris en drs. Boon werd namens het genootschap benoemd in de Gemeentelijke Monumentencommissie. Na afloop van de vergadering werd een samenvatting vertoond van de film 'Over de Rijn van Lobith tot aan zee' uit 1922, welke een verstillend en vertederend beeld geeft van een tocht over de rivier in dat jaar, waarbij vooral het Zuidhollandse gedeelte en de Rotterdamse haven goed tot hun recht kwamen.

Het bestuur vergaderde dit jaar vijf maal en werd met één persoon uitgebreid, zodat het aantal bestuursleden nu dertien bedraagt. Aan het eind van het jaar zag drs. R.J. Daalder zich helaas genoodzaakt zijn activiteiten als redacteur van de 'Kroniek' te beëindigen wegens het aanvaarden van een werkkring in Amsterdam. Het bestuur prijst zich gelukkig in zijn plaats jhr. J.W.R. Boddaert te hebben kunnen aantrekken, teneinde het redacteurschap van de 'Kroniek' op zich te nemen. De 'Kroniek' verscheen vijf maal, waarbij, zoals eerder vermeld, in het bijzonder de aandacht uitging naar het jubileumnummer in mei in het kader van het 650-jarig bestaan van de stad.

Het Rotterdams Jaarboekje 1990 verscheen in het begin van 1991.

Aan de droom van onze voorzitter om de 3000 leden te halen, werd ook dit jaar weer hard gewerkt. Vooral tijdens de Rotterdam-dagen in de Doelen, waar het genootschap goed was vertegenwoordigd, werd door enkele bestuursleden actief aan werwing gedaan en met succes. De verwezenlijking van de droom is dichterbij gekomen, maar verdient extra inspanning, daar door in-

trekende vergrijzing het aantal nieuwe leden het aantal vertrokken leden maar net overtreft. Het ledental bedroeg eind 1989 2750 en eind 1990 2807.

Stichting Historische Publicaties Roterodamum

Gedurende het jaar 1990 zijn onder auspiciën van de Stichting Historische Publicaties Roterodamum de volgende delen verschenen:

In de Grote Reeks:

- nr. 39. J.F. Rodenburg, Postkroniek van de stad Rotterdam;
- nr. 40. L. Elfferich, Rotterdam werd verraden;
- nr. 41. J. van den Noort, Pion of Pionier. Rotterdam - Gemeentelijke bedrijvigheid in de negentiende eeuw;
- nr. 42. F. de Goey, Ruimte voor Industrie. Rotterdam en de vestiging van industrie in de haven 1945-1975;
- nr. 43. M. Veenstra en H. Vleesenbeek, Waakzaam aan de Waterweg. De Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Rotterdam en de Beneden-Maas 1945-1990.

In de Kleine Reeks zijn in 1990 geen delen verschenen.

Verscheidene publicaties zijn in voorbereiding, waarbij wordt beoogd in 1991 vijf delen uit te geven.

Stichting Stadsherstel Historisch Rotterdam

In de bestuurssamenstelling vond een wijziging plaats in die voege, dat mevrouw L.D. van Rongen-Nederlof wegens vertrek uit Rotterdam zich genoodzaakt zag het secretariaat neer te leggen. Wij zijn haar voor het vele werk, door haar in deze verricht, zeer dankbaar.

De technische toestand van de molen 'De Distilleerketel' kon verder worden verbeterd, alhoewel kleine reparaties en bijzonder onderhoud de aandacht bleven en zullen blijven vragen.

Het huurcontract met molenaar N. Boekestijn, vermeld in het jaarverslag 1988, moest tot aller spijt worden beëindigd. De exploitatie bleek te veel moeilijkheden met zich mee te brengen. Wij zijn de heer Boekestijn niettemin heel dankbaar voor de goede samenwerking.

Inmiddels werd contact gelegd met een jonge molenaar, de heer R.J. Prins, die, gedragen door groot persoonlijk enthousiasme, wilde trachten als zelfstandig ondernemer de molen te exploiteren. Er werd met de heer Prins een contract gesloten, waarbij ook door onze stichting financiële steun werd verleend. Liet de gang van za-

ken zich in den beginne redelijk gunstig aanzien mede dank zij de inspanningen van de heer Prins, tegen het einde van het verslagjaar ontstonden toch problemen die beëindiging van de samenwerking in begin 1991 met zich mee brachten. Thans wordt wederom gezocht naar een nieuwe opzet.

Stadsherstel Historisch Rotterdam NV en Historische Gebouwen Rotterdam BV

Na de in het vorige jaarverslag vermelde fusie werd door de directie van de NV en de BV hard gewerkt aan de ontwikkeling van restauratieplannen in Delfshaven. De jaarvergadering van aandeelhouders, waaronder ons genootschap, vond plaats op 5 oktober 1990 en werd bijgewoond door onze voorzitter en ons bestuurslid drs. ing. W. Boon, alsmede door onze commissarissen J.S.C. Schoufour en drs. J.C. ten Cate. Door bovenvermelde vertegenwoordiging wordt aan ons genootschap de mogelijkheid geboden waar nodig van advies te dienen, respectievelijk een waarschuwende vinger te heffen.

MR. M.G. VAN RAVESTEYN,
secretaris